

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr.Benedek Géza ügyvéd ... által képviselt I.r., a II.r. felperesnek a dr.Berán Katalin ügyvéd által képviselt I.r., II.r. valamint a III.r. alperes ellen szakszervezeti vagyoni kiadása iránt a Fővárosi Bíróságon 8.P.20.297/2009. számon folyamatban volt és a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.866/2010/13. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen az I.r. alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

i t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.866/2010/13. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.r. alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I.r. felperesnek 100.000 (Egyszázezer) Ft, a II.r. felperesnek 30.000 (Harmincezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az I.r. alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 383.000 (Háromszáznyolcvanháromezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s:

A vagyont ideiglenesen kezelő szervezet igazgatótanácsa az 59/2000. (XII.12.) számú VIKSZ IT. számú határozatával a volt SZOT-hoz tartozó ... ágazati vagyont a felperesek és az alperesek között az üzemi tanácsi választásokon elért eredmények arányában megosztotta.

E határozat I/1-I/4. pontjában a szakszervezetek tulajdonában álló ingatlanok peres felek közötti tulajdoni arányáról rendelkezett. A II/1-II/4. pontjában az állami tulajdonú, szakszervezeti kezelői jogban levő ingatlanok használatát, a III. pontjában az egyéb vagyontárgyak tulajdonjogát osztotta meg.

A felperesek a többször módosított, pontosított, végleges keresetüket 8.P.20.297/2009/9. számon terjesztették elő. Az I.r. felperes kérte kötelezni az I.r. alperest 13.045.000 Ft, a II.r. alperest 1.868.000 Ft, a II.r. felperes kérte kötelezni az I.r. alperest 3.891.000 Ft, a II.r. alperest 485.000 Ft megfizetésére. Az említett összegek után kamat fizetési igényük is volt. A III.r. alperessel szembeni igényük tűrésre kötelezésre irányult. A felperesek előadták, hogy a megelőzően említett vagyonmegosztásról szóló határozat alapján az I.r. és a II.r. alperessel való elszámolás során, az üzemi tanácsi választásokra tekintettel megállapított részesedésük szerint még ki nem elégített igényüket érvényesítik. A vagyonmegosztással érintett ingatlanokon fennálló tulajdoni hányadaik pénzbeli ellenértékének megfizetését kérik.

Az I.r. és a II.r. alperesek a velük szembeni keresetösszegszerűségét, módosított nyilatkozatukkal, nem vitatták. A vagyonmegosztásról szóló határozat II/1. pontjában megjelölt ingatlan tekintetében, az I.r. felperes által előterjesztett 4.389.000 Ft, a II.r. felperes által előterjesztett 1.311.000 Ft, illetve a II/2. pontban megjelölt ingatlannal kapcsolatos az I.r. felperes által előterjesztett 525.000 Ft, a II.r. felperes által előterjesztett 157.000 Ft megfizetése iránti kereset elutasítását kérték azonban, a jogalap hiányára hivatkozással. Állították, hogy az említett két ingatlanon a felpereseket kizárólag a használat joga illette meg. Az alperesekkel közös használatához való joguk ellenére, a társadalmi szervezetek által használt állami tulajdonú ingatlanok jogi helyzetének rendezéséről szóló 1997. évi CXLII. törvény (a továbbiakban: Tir. tv.) 12. § alapján, a az érintett ingatlanok tulajdonba adására szerződést nem kötöttek. A vagyonmegosztásról szóló határozat II/1. pontjában jelölt ingatlan tulajdonjogát 2003. októberében kizárólagosan az I.r. alperes, a II/2. szám alatt jelölt ingatlan tulajdonjogát 2003. novemberében illetve decemberében kötött szerződéssel az I.r., a II.r., és a III.r. alperes szerezte meg. A Tir. tv. 14. §-a értelmében a felperesek tulajdonszerzésre való jogosultsága és a Tir. tv. 17. § (1) bekezdés c) pontja alapján az őket megillető használat joga megszűnt. Az alperesekkel szemben ezért megalapozottan nem léphetnek fel elszámolási igénnyel az említett ingatlanok tekintetében.

Az I.r. és a II.r. alperesnek perköltség igénye nem volt.

A III.r. alperes a felperesek pontosított, végleges keresetére érdemi nyilatkozatot nem tett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetének helyt adott. Kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I.r. felperesnek 13.045.000 Ft-ot, a II.r. felperesnek 3.891.000

Ft-ot. Kötelezte továbbá a II.r. alperest, hogy fizessen meg az I.r. felperesnek 1.868.000 Ft-ot, a II.r. felperesnek 485.000 Ft-ot.

Kimondta, hogy az I.r. és a II.r. alperesek a marasztalási összegek után 2001. január 1-jétől kötelesek a törvényes mértékű késedelmi kamatot is megfizetni.

Az elsőfokú bíróság a III.r. alperest az I.r. és a II.r. felperes valamint az I.r. és a II.r. alperes közötti, a szakszervezeti vagyon elosztására vonatkozó ítéleti rendelkezés túrésára kötelezte.

A határozatával szemben kizárólag az I.r. és a II.r. alperes nyújtott be fellebbezést. A vagyonmegosztásról szóló határozatban II/1. és II/2. alatti ingatlanokkal kapcsolatos felperesi keresetnek való helytadást, a kamatfizetésre és a perköltség viselésre vonatkozó rendelkezéseket sérelmezték.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését részben, a késedelmi kamatfizetési kötelezettség tekintetében, a peres feleknek a másodfokú eljárás során adott egyező nyilatkozata alapján megváltoztatta. A II.r. alperest terhelő perköltség összegét, a vele szemben előterjesztett kereset pertárgy értékére figyelemmel leszállította, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Határozatának indokolásában kifejtette: a fellebbezés tárgyát a kamatfizetés kezdő időpontján és az alpereseket terhelő perköltségen kívül kizárólag a peres felek közötti vagyonmegosztásról szóló határozat II/1. és II/2. pontjában megjelölt ingatlanokkal kapcsolatos elsőfokú bírósági döntés képezte.

A másodfokú bíróság szükségesnek tartotta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíteni azzal, hogy az 59/2000. (XII.12.) VIKSZ IT. határozat a II/1. szám alatti, állami tulajdonú, szakszervezeti kezelői jogban lévő ingatlant 154/10000 arányban az I.r. felperes, 46/10000 arányban a II.r. felperes, 9800/10000 arányban az I.r. alperes között osztotta meg. Az ingatlan részét képező művelődési házat korábban az I.r. alperes üzemeltette. Az ingatlant a ... a 2003. október 21-én kelt ingyenes vagyonátadási szerződéssel az I.r. alperes tulajdonába adta. Az I.r. alperes 2006. május 30-án azt, adásvételi szerződéssel, 349.000.000 Ft vételáron értékesítette. A II/2. szám alatti ingatlant a vagyonmegosztási határozat 154/10000 arányban az I.r. felperes, 46/10000 arányban a II.r. felperes, 7225/10000 arányban az I.r. alperes, 1558/10000 arányban a II.r. alperes, 1017/10000

arányban a III.r. alperes között osztotta meg. Az ingatlan a 2003. november 26-án illetve december 9-én kelt ingyenes vagyonátadási szerződéssel az I., a II., és a III.r. alperesek tulajdonába került. Annak forgalmi értéke 46.232.000 Ft. A másodfokú bíróság rögzítette azt is, hogy a felperesek a Tir.tv. alapján igénybejelentéssel nem éltek az említett ingatlanok ingyenes tulajdonba adása iránt, az I. és a II.r. alperessel szemben azonban, az őket megillető vagyonrészek ellenértékének elszámolására igényt tartottak.

Az így pontosított és kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság az alperesek fellebbezését érdemben alaptalannak tartotta. Egyetértett abban az elsőfokú bírósággal, hogy a peres felek között a szakszervezeti vagyon megosztására véglegesen és kötelező erővel a szakszervezeti vagyon védelméről, a munkavállalók szervezkedési és szervezeteik működési egyenlőségéről szóló 1991. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 7. § (3) bekezdése alapján meghozott 59/2000. (XII.12.) VIKSZ IT. határozattal került sor. A felosztandó vagyonba tartozó, a határozat II/1. és II/2. pontja alatti ingatlanok állami tulajdonban álltak, azokon a szakszervezetnek kezelői joga volt. Ezen ingatlanokra vonatkozóan ezért csak a használat joga került megosztásra az érdekelt szakszervezetek között. A vagyonmegosztó határozat e használat jogának könyv szerinti értékét is feltüntette. Az érintett szakszervezetek a vagyonmegosztásról szóló határozat alapján kötelesek voltak egymással elszámolni. A felpereseknek az alperesekkel szembeni, mindvégig fenntartott elszámolási igényét az I.r. alperesnek a II/1. szám alatti ingatlanra vonatkozó illetve az I., a II., a III.r. alpereseknek a II/2. szám alatti ingatlanra vonatkozó, a Tir. tv. alapján megszerzett későbbi tulajdonjoga nem szüntette meg. Az I-II.r. alperesek a felperesi követelés összezszerűségét elismerték. Így a vagyonmegosztásról szóló határozat alapján fennálló, megalapozott igény kielégítésére kötelesek. Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott, e rendelkezésének megváltoztatására nincs mód.

Az I.r. alperes a jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelmében, kérte annak részbeni hatályon kívüli helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, és az I.r. felperesnek a 4.389.000 Ft és ennek 2008. június 1-jétől, valamint 525.000 Ft és ennek 2010. január 22-étől a kifizetésig járó késedelmi kamatainak megfizetésére irányuló keresetének elutasítását. Kérte továbbá a II.r. felperesnek 1.311.000 Ft és ennek 2008. június 1-jétől, valamint 157.000 Ft és ennek 2010. január 22-étől a kifizetésig járó késedelmi kamatok megfizetésére irányuló keresetének az elutasítását is.

Előadta, hogy a jogerős ítélet a Tir. tv. 12. §-át, 13. § (1) bekezdését, 14. §-át illetve 17. §-át sérti. Állította, hogy a

perbeli vagyonmegosztási határozattal a II/1. és a II/2. számmal jelölt, állami tulajdonú, szakszervezeti kezelői jog alatt állott ingatlanoknak kizárólag a használatára szereztek jogot a felperesek. E joguk azonban megszűnt a II/1. számú ingatlanra vonatkozóan az I.r. alperesnek, a II/2. számú ingatlanra vonatkozóan az I., a II., és a III.r. alperesnek, a ... kötött ingyenes vagyonátadási szerződése folytán keletkezett tulajdonjogával.

Az I.r. alperes sérelmezte azt is, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az alperesek összepszerűsége vonatkozó elismerése nem a felpereseket megillető használatához való jog ellenértékére, hanem a tulajdoni hányad ellenértékére vonatkozott.

A felperesek a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérték. Vitatták az I.r. alperes által állított jogszabálysértéseket.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján. Megállapította, hogy a támadott határozat az alábbiakra tekintettel nem jogszabálysértő.

A perbeli szakszervezeti vagyon megosztásáról szóló határozat II/1. és II/2. pontjában megjelölt ingatlanokon az állam tulajdonjoga, a SZOT-hoz tartozott ágazati szakmai szakszervezetek kezelői joga állott fenn. E kezelői jog azonban a társadalmi szervezetek kezelői jogának megszüntetéséről szóló 1990. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 1. § (1) bekezdése értelmében megszűnt. Az említett Tv. 2. § (1) bekezdése szerint, az Sztv. 7. § (3) bekezdése alapján végrehajtott vagyonmegosztás folytán az érdekelt szakszervezetek - a jelen perben eljáró felek - ingyenes használatra szereztek jogot az üzemi tanácsi választásokon elért eredmények arányában. Ez a jog feljogosította őket arra is, hogy az érintett ingatlanok tulajdonának megszerzése iránt, a Tir. tv. 13. § (1) bekezdése alapján, a Kincstári Vagyoni Igazgatósághoz igényt nyújtsanak be. A Tir. tv. 2. § - 5. §-ában írtak figyelembevételével elbírált kérelem, és a 12. § szerint megkötött szerződés alapján ingyenesen, vagyonszerzési és ingatlan-nyilvántartási eljárási illeték, valamint általános forgalmi adó fizetési kötelezettség nélkül, az érintett ingatlanok tulajdonjogát is megszerezhették. Az ingatlan használatra szerzett jog tehát - az ismertetett sajátos jogi szabályozás mellett - a tulajdonjog ingyenes megszerzését biztosító többlet jogosultságot is magában foglalta, a Ptk. 165. §-ában szabályozott használat jogához képest. Az I.r. alperes ezért megalapozottan a felperesekkel szemben nem hivatkozhat arra, hogy a vagyonmegosztásról szóló határozatban megjelölt, érintett ingatlanok felpereseket megillető hányadának ellenértékeként, az általa sem vitatott forgalmi érték, a

felperesekkel való elszámolás alapját nem képezheti. Az I.r. alperes - amint arra az eljáró bíróságok is utaltak - nem mentesíthető az Sztv. rendelkezései szerint hozott, a vagyont ideiglenesen kezelő szervezet határozatának végrehajtása alól. A felperesek ingatlan használatra vonatkozó jogának megszűnése illetve a reájuk eső hányad tulajdonba adása iránti, jogvesztő határidőben előterjeszthető kérelmének a ... történő benyújtásának elmulasztása kizárólag azzal a jogkövetkezménnyel járt, hogy a vagyonmegosztásról szóló határozattal szerzett használat jogára alapítva, az érintett ingatlanokon őket megillető hányadra, ingyenes tulajdonba adás iránt igényvel már nem élhetnek, illetve a perbeli ingatlanok új tulajdonosaival szemben, használat biztosítása iránt nem léphetnek fel.

Az eljáró bíróságok - a kifejtettek szerint - az I.r. alperes által megjelölt jogszabályok megsértése nélkül állapították meg az I.r. alperes vagyonmegosztás címén fennálló,összegaszerűségében elismert fizetési kötelezettségét.

A Legfelsőbb Bíróság ezért, az eljárási szabálysértés nélkül hozott, anyagi jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése értelmében köteles az I.r. alperes a felperesek jogi képviseleti munkadíjból álló perköltségeit megtéríteni.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján teljes személyes illetékmentességet élvező I.r. alperes által le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Budapest, 2011. június 21.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. előadó bíró, Dr.Csóke Andrea sk. bíró